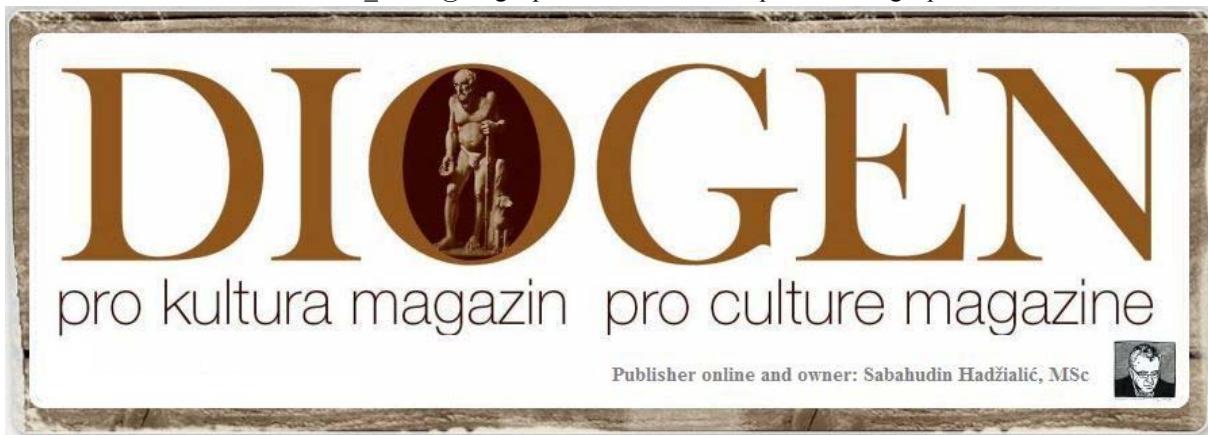


DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher online and owner, Sabahudin Hadžialić, MSc

E-mail: [contact\\_editor@diogenpro.com](mailto:contact_editor@diogenpro.com) / WWW: <http://www.diogenpro.com/>



*Jurata Bogna Serafinska*

*Iz knjige*  
**GORAK UKUS ČOKOLADE**  
**(zbirka priča)**

*Književni klub Branko Miljković, Knjaževac,*

*Kulturni centar Sveti Đorđe*

*Srbija, 2012.g.*

*Prevod sa poljskog: Olga Lalić-Krowicka*

### Od prevodioca

Priče Jurate Bogne Serafinjske prevode se tečno. One nas vode u savremeni svet. Autorkin rečnik je vrlo bogat i „savremen“. Neke od novijih reči, koje upotrebljava i koje su nastale iz potreba današnjice, kao i pod uticajem zapadne kulture, pronalazimo i u srpskom jeziku. One nas vode u svet duboko promišljene psihologije oslonjene na današnje događaje i život „među nama“, sa neobičnim i originalnim zvratkom.

Autorka pripoveda o poljskoj stvarnosti kroz prizmu različitih društvenih problema. Upoređujući društvenu situaciju u Poljskoj i na Balkanu, u predelima koji su nastanjeni Slovenima, primetila sam, da je naše slovensko mišljenje (pored osobenosti pojedinačnih naroda i njihovih kultura), veoma slično, kao i društvena situacija u navedenim državama, premda se u Srbiji a nakon poslednjeg, da li samo građanskog rata, nalazi u nepovoljnijem položaju.

Juratina zbirka priča o sadašnjosti na svoj način predočava jednu vlastitu psihologiju, zbog čega je specifična i sjajna. Stoga preporučujem Juratine priče ne samo poljskim i srpskim čitaocima, već i čitaocima i prevodiocima drugih književnosti.

Od autorke

Nenazvane,  
Saslušane,  
Žudne...

Misli, koje  
Nam dosađuju  
Izjutra

Poželjne,  
Tužne,  
Bojažljive

Naše misli  
I potrebe.  
Da, to su one.

Nikad nisam ni pomislila pa ni planirala da ću biti sama. Ipak živim sama već nekoliko godina. Život se ne slaže uvek s našim snovima. Na početku sam smatrala da je to prolazno. Vremenom sam počela primećivati pozitivne strane statusa slobodne i nezavisne osobe. Najvažnija stvar je mogućnost raspolađanja vremenom neograničeno, posebice za pisca, pesnika ili umetnika. To je neprocenjiva vrednost. U našem društvu raste broj ljudi koji žive sami. Raste takođe broj pojedinaca koji su zadovoljni takvim životom.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher online and owner, Sabahudin Hadžialić, MSc

E-mail: [contact\\_editor@diogenpro.com](mailto:contact_editor@diogenpro.com) / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Moje opservacije vezane su za Varšavske Bjelane. To je moje naselje. Jednom davno preselila sam se sa suprugom u novi državni stan, na koji sam čekala skoro devet godina, uzimajući u obzir prvo staž kandidata, a potom članstvo.

Stanovala sam u naselju koje je zahvaljujući biljnom svetu s proleća na proleće bivalo sve lepše i lepše. Između zgrada raste veliko staro drveće: kesteni, lipe i favori, a uz stubište se penju žbunovi jorgovana. Travnjaci su puni različitog cveća.

U blizini, na svega deset minuta pešačenja, šušti Šumica Bjelanska. Ponekad idem tamo, sedim na klupi i pišem.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher online and owner, Sabahudin Hadžialić, MSc

E-mail: [contact\\_editor@diogenpro.com](mailto:contact_editor@diogenpro.com) / WWW: <http://www.diogenpro.com/>



Ilustracja: Olga Lalić-Krowicka

## GORAK UKUS ČOKOLADE

Olga se uvek brinula za svoj izgled i kondiciju. Imala je vitku figuru i gipke pokrete. Farbala je kosu u tamnoplavu boju i nosila je rep. Koristila je dobru kozmetiku. Zahvaljujući tome nije se primećivalo da ima četrdeset godina.

Uvek je dobro izgledala, čak i kad bi bila bolesna. Zbog toga se osećala sigurnijom. Muškarci su je gledali i delili komplimente. Bili su ljubazno nametljivi, ali bezuspešno.

— *Nemoj čekati na princa iz bajke jer ga nećeš dočekati i biće prekasno* — dobacivala je tetka. *Na kraju ti niko neće pružiti ni šolju čaja kad budeš bolesna.* — cedila je.

— *Ali neću se vezati za ma koga, samo da bih imala tipa. Sačekaću onog, koji će me fascinirati.* — odgovarala je dosledno Olga.

Znala je iz iskustva — ako se zaljubi, izgubiće vlastitu slobodu i nezavisnost. Najvažniji biće samo ON i NJEGOVE stvari. Tako je bilo uvek. Kad je već volela — sto posto je bila spremna na sva odricanja u ime ljubavi.

Sad je jako cenila svoju slobodu. Gajila je u srcu nadu da će još jednom sresti tog jedinog. Zasad se neograničeno predavala svojoj pasiji, slikanju, a da bi se oraspoložila grickala je čokoladu...

Te zime njeno zdravlje se pogoršalo. Olga je bolovala od infekcije nekoliko puta zaredom. Skoro da je

bila bolesna čitave zime. I pored upotrebe jače i skuplje kozmetike izgled njenog lica bio je daleko od normalnog. Sa siluetom počelo se dešavati nešto čudno i uznemiravajuće. Izgubila je svoj bajkoviti struk iako nije imala kilažu veću od prethodne. Uporno je verovala da je to zbog bolesti od kojih je bolovala preko zime i da će proći dan, dva, možda sedmica, i uspeće da povrati pređašnju kondiciju i izgled.

Upravo u tom trenutku srela je muškarca koji je očarao. Inteligentan, lep i mlađi dvanaest godina. Radili su zajedno. Razumeli se idealno. Imali su slične pasije i stavove. Bili su uigrani duet. Marek je često dolazio u Olginu kuću. Bili su joj dragi njihovi razgovori. Osećala se divno u društvu blistavog i lepog muškarca.

– Šta bih uradila, kad bih?

Pogledala se u ogledalu i počela je da paniči. Iz staklene ploče zurilo je u nju lice koje joj se nije svidelo, umorno i s podočnjacima... Šta da se radi? Kad bi se moglo prevariti vreme, na nekoliko godina ili meseci, a potom – nek' bude šta bude.

Ipak nije ništa uradila. Pa šta bi mogla da uradi? Odlučiti se za plastičnu operaciju? Stvar skupa i rizična.

Mefistofeles se takođe nije pojавio na poziv i nije nudio potpisivanje *ugovora sa njim*, a šteta, velika šteta. Olga je potpisala ugovor sa davolom vlastitom krvlju. Možda Mefistofeles za to nije znao, a možda je u tom trenutku imao neke druge potrebe.

Jednog dana Marek je doneo cveće i flašu konjaka. *Da nam bude bolja priča*. – rekao je. Pili su, smejali se, šalili...

Vreme je teklo sve brže i već je bilo dva sata posle ponoći. U jednom trenutku Marek je ustao od stola i zagrio Olgu. Osetila je da je stigao taj trenutak na koji je čekala... I tad je počelo odjednom da joj biva hladno – pomislila je da se boji svući, ni za kakva blaga ne bi htela da ugleda razočarenje u njegovim očima. Odmakla se.

– Zašto? – začula je tiho pitanje.

– *Ako uradimo još jedan korak, onda nećemo za neko vreme više biti prijatelji. A ja bih htela da se godinama i dalje smejemo, šalimo i razgovaramo...* nije dovršila rečenicu.

Marek je htio nešto da kaže, ali stavila mu je prst na usta i zavrtnula glavom. Nije mogla i nije htela reći nešto više. Skupila je snagu da ne zaplače. Najrađe bi se isplakala na njegovim grudima.

– *Možda on ipak neće da posluša i ostaće.* – pomislila je. Pokazaće time svoju nepokolebljivost.

Nije ostao. Izvinio se što je tako dugo sedeо i otišao kući.

Kad je Marek izašao otišla je pod hladan tuš a potom je dugo hodala po stanu. Nije mogla da sedi mirno. Nije htela ni da spava... Sve je bolelo, osećala je da ima vrućicu. Telo je kipelo. Otkuda mu to pravo? Njeno odbijanje trebao je da shvati.

– *Da li u ljubavi postoji neko pravo...* mislila je Olga

– *A kad bi on htio nešto više – valjda bi se potrudio da me ubedi u to. To je, verovatno, bila samo želja za seksom.*

Ispružila se i uzdahnula. Sama je osećala veliki apetit. Obožavala je seks, ali se nije upuštala u krat-

kotrajne veze. Želela je nešto više – mir, sigurnost, poverenje.

– *Šta da se radi.* – pomislila je – *Osećam se fatalno, ali odbranila sam vlastitu slobodu. Da sam malopre dopustila da Marek ostane postala bih njegova robinja, spremna na sve da ga zadržim.*

Olga je izvadila iz kredenca tablu čokolade...

To je bila gorka čokolada i gorak ukus slobode.

Da, nešto se tad desilo. Ali Olga je odlučila da će upamtiti upravo takvu a ne neku drugu verziju do-gađaja.

## SLOBODNA I NEZAVISNA

Ana je sedela kraj kompjutera i proveravala svoju elektronsku poštu. Opet razočarenje. Nije bilo nijednog imejla od Norberta, čak ni pozdrava samo, već pet dana. Nijednog telefonskog poziva više od mesec dana. Nije videla svog voljenog već dugo – punih šest sedmica. Zašto, zašto, zašto? Reči su zujale u njenim ušima.

Desilo se to pre nekoliko meseci. Odlučila je: sve ili ništa. Nije se pretvarala i nije vodila nikakvu igru. Da li iskrenost zaista nema smisla? Da li je gubitnica zato što nije upotrebila tzv. ženske trikove?

Isključila je kompjuter i skuvala čaj. Nakon jednog trenutka sela je, usamljena kao i obično, za sto i pijukala čaj.

*– Tako će, izgleda, da bude uvek. Verovatno je neko tako odlučio i zapisao u zvezdama. Uostalom, ako to nije Norbert – i tako ne želim nikoga drugog.* – mislila je i bila je sve tužnija.

Imala je tek trideset i pet godina ali pre nekog vremena odlučila je da se ne želi angažovati. Ne želi nijednog muškarca. Ostaće slobodna i nezavisna, i realizovaće svoje želje.

Nije joj to bilo teško jer nije poznавала nikoga interesantnog. Svi muškarci za koje je bila vezana nisu bili tako... interesantni. Takođe i oni koji su je nežno gledali i pričali o sreći, u poslednje vreme dvojica. Skoro pa su hteli da je zaprose iako Ana nije imala

nameru da podstiče i hrabri nijednog od njih. Život sa muškarcem kojeg ne bi mogla da voli nije je interesovao. Ponekad je razmišljala – zašto ne zna makar jednog koji bi je očarao? Makar malo, malčice...

Naglo, nenadano, ispostavilo se da takav muškarac postoji. Uverila se toga dana ugledvši Norberta. Osetila je nešto slično udaru groma.

– *Nemoguće... valjda nešto umišljam jer on je tako lep i inteligentan.* – mislila je i nastojala da omalovaži stvar.

To što se desilo nije imalo nikakve veze sa racionalnim mišljenjem. Bio je to lud potez, egzeltacija i osećaj koji je bio sve jači, koji je eksplodirao i pretvorio se u činjenicu u četvrtom mesecu poznavstva. Potom su bila tri luda susreta i... odjednom pauza.

Norbert je bio škrt na rečima. Ana je nastojala da ne pokazuje to što oseća. Više je volela da sebe predstavi savremenom, slobodnom i nezavisnom nego naivnom osobom. Nadala se da će s vremenom doći do nekog razgovora koji joj je bio veoma potreban. Bila je spremna na odgovor. Ali, na njemu je da preuzme inicijativu... Poslednji put ga je videla pre šest nedelja. Dok je izlazio rekao je – *vidimo se prekosutra.*

– *O.K,* odgovorila je i odlučila da se prekosutra malo otkravi, u svakom slučaju će pokušati.

Norbert nije došao. Ni u dogovorenou vreme, ni kroz narednih mesec i po dana.

Ana je proživiljavala pakao. Nije osećala nikakvu satisfakciju zbog svoje nezavisnosti i slobode. Bila je na samom dnu očajanja i gnjavila je samu sebe pitanjima tipičnim za zaljubljene žene.

– Šta se desilo? Upoznao je drugu ženu? Imao je sudar i leži u bolnici? Izgubio je svest? A možda mu jednostavno nije stalo do mene i na taj način je prekinuo poznavstvo? Sigurno je da je tako jer iz nekog razloga ne reaguje na telefone, sms poruke i mejlove.

Poznanica joj je rekla da je videla Norberta i upitala je šta se desilo. Nije znala šta da odgovori, ni šta da misli o tome. Bila je u fatalnom položaju. Smršala je sedam kilograma za mesec dana.

Poznanica je vrtela glavom.

– Moram da izdržim dok ga ne ugledam – nije bila u stanju da misli o ničemu drugom.

I sada, dok piće čaj, u mislima i srcu nosi lik voljenog.

– Već sam jednom isto tako patila – trgla se od-jednom.

– Kad je to bilo? Kad se razbolela Mažana.

Ana se mislima vratila u prošlost. Bilo je to pre deset godina. Imala je prijateljicu. Razumele su se sjajno iako je Mažana bila nekoliko godina mlađa. Bilo je to sredinom maja – kao sad. Otišle su zajedno na koncert u filharmoniju, a dan kasnije Ana je otputovala na dve nedelje. Kad se vratila saznala je da joj je prijateljica u bolnici i boluje od leukemije. Posetila je dva puta. Treći put nije stigla. Potom je progonio osećaj da je Mažana znala za svoju bolest. Dve nedelje pre koncerta htela je da vrati Ani pozajmljene knjige tvrdeći da neće moći da ih pročita. Neće stići.

– Kako to, zašto, pa imamo dosta vremena, ne moraš se žuriti – raspričala se Ana. Vremena više nije bilo. Mažana je to znala. Ana nije.

– Zašto sam se toga tek sad setila? Prestrašila se.

– Da li mi je Norbert rekao nešto neobično u vreme poslednjeg susreta?

Da, rekao je, jer dok su vodili ljubav šapnuo je:

– Želim da upamtiš nešto kad me ne bude.

– Upamtiću – odgovorila je tada misleći da je reč o narednim danima koje neće prevesti zajedno.

Tako je bilo. Da li to nešto znači? U tome trenutku iskliznula joj je šolja iz ruku i razbila se na komadiće zalivajući pod.

Ana nije mogla da se pomeri s mesta. Htela je da odmah zaboravi šta joj je prošlo kroz glavu.

– Samo ne to! Nek se ispostavi da me je prevario ili pronašao drugu, otpovodao ... Samo ne to!

Stvar je bila nepodnošljiva. Uradila bi sve da ga spase, ako je to potrebno... Da li je znao za to? Ako nije znao – to je samo njena krivica jer nije pokazala svoja osećanja tada kada je trebalo.

Ana se još nuda. Možda će zazvoniti telefon, a možda će na e-pošti pronaći imejl na koji je čekala. Možda će to biti zvono na vratima.

U svakom slučaju zna jedno – ako i ne pronade Norberta – ona neće više skrivati vlastitie osećaje. Spremna je na sve. Jedino se boji da će biti ismejana.

– Nema veze. Ismejavanje – to nije najgora stvar koja se može desiti kad nekoga voliš.

## MAGARAC IZ BJELANJSKE ŠUME

Viktorija je uvek držala u kući nekoliko kalendarâ – ne samo u sobi, već i u kuhinji, kao i kupatilu. Zao-kruživala je na njima važne datume, pravila zabe-leške. Kalendar u spavaonici sastojao se od tri dela, imao je istrgnute stranice i velike slike slatkog sivog magarca. Dok je gledala u kalendar – činilo joj se da je magarac vrlo tužan.

Odmah ispod lika dugouhog primećivao se datum podvučen flomasterom. Već je prošlo šest godina od poslednje sudske rasprave kad je porodica Viktorijinog muža odlučila osporiti njegov, kod javnog beležnika pisan testament. Međutim, prošlo je tri pune godine od rasprave na kojoj je nakon mnogo godina saslušanja svedoka i beležnika, kao i nakon ekspertize grafologa, potvrđena važnost testamenta.

Tri godine – važan vremenski period za protivničku stranu za eventualnu predaju formulara sudu u vezi svog dela nasleda. Tri godine su upravo prošle.

Viktorija je razmišljala da li može napokon da se opusti i da počne živeti normalno. Nije mogla da povjeruje da je muževljeva porodica odustala od toga da joj ne nanesu stres narednim sudskeim raspravama.

*– Možda ne žele opet da troše novac. Možda su se međusobno posvađali i nisu došli do dogovora ili su jednostavno propustili termin. Moguće je da su predali formular u poslednjem trenutku a ja nisam dobila poziv – razmišljala je.*

Prošlo je i sledećih mesec dana. Jednog ranog podneva zazvonio je telefon. Viktorija je prišla, stavila naočare i pogledala prikazan broj. Bila je to muževljeva kći. Zvala je iz svoje fabrike koja proizvodi kožnu galeriju.

— *Možda žele pomirenje? Ili da mi se izvine? Uostalom, prošlo je mnogo godina i bilo je vremena da se razmisli o svemu tome* — pomislila je.

— *Kaži, Beatice* — rekla je.

Čula je cijuke, krikove i psovke. Spustila je slušalicu.

Bilo joj je zagušljivo. Nije mogla da predahne. Osećala je neku veliku lepljavu ugroženost. Vizije narednih nedelja, meseci i godina očekivanja na poziv iz suda nisu davale izglede na relativno miran život. Invalidska penzija joj je jedva bila dovoljna za svakodnevne potrebe. Zdravstveno stanje nije joj dopuštalo da radi. U slučaju najgorog ne bi imala čime da ih isplati. Stan je bio malen — ako bi morala da isplati jedan deo njegove vrednosti ne bi joj bilo lako.

Ostala je bez vazduha. Viktorija zna te simptome. Taj stres joj je vrlo poznat. Samo zna jedan isprobani način kako ga pobediti — treba odmah da spava. Prespavati stres. Nažalost, mora da odluči — kako dalje.

— *Tebala bih da proverim da li su predali zahtev sudu.* — mislila je... — *Moram to da uradim ali ne danas. Sad mogu samo da legnem.*

Zaspala je odmah. Probudila se tek usred noći. Skinula je posteljinu, spremila krevet i otišla da se okupi.

Narednog dana nije tražila nikakve izgovore. Nakon mnogo pokušaja uspela je da stupi u vezu s odgovarajućom osobom. Sekretarica Okružnog suda

upitala je za broj predmeta i proverila u registru ... ništa nije pronašla.

— *Da li to znači da mogu da spavam mirno?* — upitala je Viktorija.

— *Ukoliko protivna strana ne predala zahtev za naknadni termin.* — čula je. — *Molim lepo da nas zovete i da proveravate.*

Viktorija je otvorila internet. Počela je da traži propise vezane za ostavinski postupak, nasledstvo i naknadni termin. Pravna nauka izričito kaže da nakon tri godine zastareva pravo o eventualnom nasleđu. S druge strane važi propis koji govori da postoji mogućnost da se predala zahtev Sudu za naknadnu raspravu, tj. obnovu postupka. Takav zahtev treba predati u toku sedam dana od prestanka uzroka koji onemogućava ispunjenje toga roka. O tome kakvi mogu biti uzroci — nije bilo ništa napisano.

— *Nešto već kontam, ali premalo da bih nešto zaključila.* — pomislila je. *Dobrodošao bi mi advokat koji će objasniti nejasnoće.*

Počela je da pripremaju poznanike da li poznaju nekog solidnog pravnika kojem bi mogla da se obrati s jednim konkretnim pitanjem. Tako su prošle tri godine. Odjednom je nazvala Biruta.

— *Ako želiš možemo ići kod mladih pravnika — rekla je — na faksu na kojem studira moj sin studenti specijalno dežuraju i pružaju usluge pravnog savetovanja.*

— *Super — studenti će znati aktuelne propise* — obradovala se Vikotrija.

Otišle su zajedno što pre su mogle. Stigle su u Marinmocku ulicu i prošle preko mostića iznad puta. Put na univerzitet vodio je kroz šumicu.

Išle su ulicom Devajtis. Bjelanska šuma bila je nekada glavno šetalište za nju i njenog supruga.... U Bjelane su se naselili pre mnogo godina, kada je Viktorija dobila svoj stan od trideset i sedam kvadratnih metara. Nije bilo bračnog sporazuma – već je stan automatski ušao u bračnu zajednicu sa svim pravnim konsekvenscama. Ali tada nije mislila o propisima, nije mislila da će jednom ostati sama.

U vreme dugih i srećnih godina išla je sa mužem često u šetnju šumom. Najčešće su stizali do starog hrasta. Preko leta su silazili sa bedema obraslog poljskim ružama. Preko zime su hranili senice. U dnu ulice Devajtis raslo je specijalno drvo na koje su vešali slaninu i druge namirnice za ptice... *Koliko je već godina prošlo?* – pomislila je Viktorija.

– *Znaš da me tu nije bilo dugo? Ne volim da idem sama u šetnju* – šaptala je Biruti.

Pričajući su stigle do univerzitetske zgrade. Došle su malo ranije, ali ispostavilo se da su mladi pravnici već u primaćoj sobi. Viktorija je ispunila neophodne formulare i predala aktovku sa papirima iz suda. Šef studentske grupe čitao je pažljivo.

– *Da li je predstavnik protivničke strane bio na raspravi u vreme čitanja sudske odluke?* – upitao je.

– *Da, bila su čak dva predstavnika....*

– *Onda super!* – obradovao se student. *Kad ne bi bilo tog predstavnika protivnička strana mogla bi da se osloni na činjenicu kako nije znala datum odluke i datuma koji su proizlazili iz nje.*

– *Kako ocenjujete moju situaciju?* – upitala je Viktorija.

– *Teoretski protivnička strana može da preda zahtev za naknadni termin. Ne vidim da imaju šansu da*

*nešto dobiju. Morali bi predstaviti sudu ozbiljne argumente koji bi onemogućili prihvatanje pravnih de-lovanja u toku tri godine. Takav argument mogao bi biti privremena psihička nesposobnost. Nije moguće da tako specifične razloge može predstaviti više nego jedna osoba.*

*A u slučaju ...*

*– Ali ipak?*

*– Ali ipak, hteo bih sa vama da razgovaram na drugom sastanku sledeće sedmice. Za svaki slučaj kon-sultovaćemo se sa našim profesorom. Mislim da će profesor takođe biti istog mišljenja kao i mi. Ako bu-de drukčije nazvaću Vas.*

Viktorija i Biruta pozdravile su se sa mladim prav-nicima i otišle.

Napolju je bilo vedro, sunčano, toplo i zeleno, jed-nostavno priyatno. Viktorija je tek sad primetila da je stiglo proleće.

*– Kako je dobro šta si me ovde povela – rekla je i zagrlila svoju sestru od tetke.*

*– Ako ti se ne žuri hajdemo još malo dalje, pokaza-ću ti jedno interesantno mesto – nasmejala se Biruta.*

*– Kako se današnji dan razlikuje od jučernjašeg – pomislila je Viktorija dok su išle zelenom i sunčanom alejom.*

Biruta je zastala ispred drvene ograde, kraj koje je mali sivi magarčić sa uživanjem žvakao seno.

*– Pa to je magarac sa moga kalendara – šaptala je Viktorija posmatrajući ga.*

Biruta se odjednom počela da žuri. Toga dana ima-la je još jedan važan sastanak.

Vraćale su se istom alejom, kojom su i došle. Viktorija je tek sad primetila svu lepotu šumice, slušala cvrkut ptica i osetila miris zelenila. Alejčica je vodila prema ulici Devajtis. Rodake su išle ubrzanim korakom. Prošle su pored tramvajskih depoa prolazeći Marimonckom ulicom ispod mostića. Ušle su u naselje. U ovo doba godine tu je bilo najlepše. Ni u jednom drugom naselju među zgradama nije bilo tako mnogo lepog starog drveća. Njene oči su se radovalе zelenom travnjaku i prvom prolećnom cveću, pa i cvetajućim žbunovima. Jorgovani su takođe cvetali sa obe strane stepenica koje su vodile prema zgradi u kojoj je stanovaла Viktorija, a desetak metara dalje od zgrade njihale su se krune velikih kestena. Ispred ulaza su sedela tri dobro uhranjena „kućna“ mačka.

Biruta nije imala više vremena za čaj. Oprostila se i otišla je prečicom, ubrzanim korakom, prema Kasprovičovoj ulici.

Viktorija je ušla u zgradu (što su mačke iskoristile i pobegle prema podrumu). Izvadila je pismo iz sandučića i otišla je liftom na osmi sprat. U njenoj zgradi lift je imao stanice na svakom drugom spratu.

Nakon povratka u stan, presvukla se, skuvala čaj i otišla je u spavaću sobu da pogleda kalendar. Gledala je pažljivo. Njen magarčić nije bio uopšte tužan i bio je potpuno isti kao onaj u ogradi Bjelanske šumice. *Valjda je to taj isti magarčić* – pomislila je i nasmejala se. Otvorila je oba prozora. U stan su dopirali mirisi jorgovana i melodija koju je ispred zgrade svirao dvorišni orkestar. Viktorija je pila čaj i udisala miris proleća, taj izuzetni miris koji se osećao tu u Bjelanjima mnogo jače nego u drugim naseljima glavnog grada.

## KRALJ BOBICA

Mječislav je sa ženom Amelijom i malom curicom Zuzjom stanovao u zgradi u Sivom naselju, blizu železničke stanice, na periferiji velikog grada.

Mječislav je imao iza sebe burnu mladost, oženio se kasno. Imao je tada trideset i devet godina. Godinu dana nakon venčanja postao je otac. Najveća sreća mu je bila – što je glava porodice i što može da provodi vreme sa kćerkom. Obožavao je da joj čita naglas. Birao je brižljivo lektiru. Tražio po antikvarnicama.

Bio je vrlo ponosan kad je za svoju malu kraljicu uspeo da pronađe primerak izdat još 1950. godine izdanje Gebethnera i Volfa u Varšavi (Targova 48) u tiražu 25 hiljada primeraka. Bila je to tanka knjigica tvrdih korica „Na bobice“ Marije Konopnicke koju je lepo ilustrovala Zofija Fijalkovska,

Zuzja je slušala pažljivo i najdraži su joj bili doživljaji malog Janečka koji je rano izjutra otišao u zelenu šumicu da bi nabrao bobice za rođendan svoje mame.

*„(...) Retko koga bor će da pusti,  
u tajne svoje čeljusti,  
Gde se skrivaju njegova čuda:  
Svet ko iz bajke je mudar! (...)”*

Čitaj još, Tatice, još! – vikala je kad bi Mječislav prestajao da čita. Bila je takođe vrlo uzbudjena kad bi gledala ilustracije kojima se divila: vevericama, puže-

vima, divnoj paukovoj mreži, gospodjici Borovnici, kraljevićima bobica koji jašu miševe a najviše Kralju Bobica.

Mječislav je gledao u nasmejane usnice svoje čerkice i sanjao je o maloj sobici za nju. U stanu od trideset pet kvadratnih metara bilo je doista tesno, ali živeli su nekako i planirali budućnost. Maštali su o velikoj kući sa baštom, psom i mačkom. Zasad su se znali radovati, tome što su imali i nisu se brinuli zbog toga šta im je još uvek falilo. Nisu imali stvari bez kojih mnogo ljudi ne može da živi normalno.

Ponekad su bili prisiljeni da smanjuju svoj i tako mali životni prostor. Dešavalo se to kad bi kod njih stanovao Miroslav – Mječislavov brat.

....

Miroslav je imao crnu i burnu prošlost iza sebe. Zbog toga nije ulivao poverenje i niko nije htio da ga zaposli s punim radnim vremenom. Ako bi već pronašao posao onda bi to bilo pretežno na crno. Bilo mu je teško, visila je nad njim obaveza da se prijavi u socijalno. Nije imao ništa – ni stan, ni auto, ni trajnu vezu sa devojkom...

Imao bi samo povremene obaveze, spavao je često na stanicama ili u vozu. Ponekad bi putovao u inostranstvo, ali i odande se morao vraćati kad bi ga prepoznali.

Nakon jednog takvog incidenta Miroslav je oboleo od teške depresije i proveo je nekoliko meseci u bolnici. Po napuštanju mesta bez vrata počeo je da razmišlja o promeni prezimena. Bilo bi to moguće tad ako bi se oženio i uzeo ženino prezime.

I pored svojih skoro pedeset godina imao je dosta uspeha kod lepšeg pola. Stekao je veština foliranja i

fasciniranja. Ta veština mu je nekoliko puta spasila zdravlje, pa čak i život. Njegova glavna osobina bila je odbojnost prema trajnim vezama. Instinkt mu je naređivao da se ne veže ni sa kim i ni sa čim. Žene je smatrao predmetima, korisnim bićima u konkretnim stvarima, a osobama s vrlo dubokim osećanjima.

Kratko rečeno, Miroslav je znao kako da pobudi osećanja kod žena, međutim nije znao i nije htio da ih voli. Bojao se, opšte zvanog, ašika. Nije htio da ima decu. Voleo je svoju nećakinju, ali sam se gadio na misao da bi mogao imati moralne i još uz to finansijske obaveze. Uvek je imao u džepu malo pakovanje koje ga je štitilo. Hteo je da ima absolutnu sigurnost da ga nijedna devojka neće ucenjivati detetom.

Mječislav je nekoliko puta odlučivao da kaže bratu istinu za koju nije znao. Miroslav verovatno nije mogao ni da ima decu zbog komplikacije nakon jedne preležane bolesti u detinjstvu, ali niko nije imao hrabrosti da mu o tome nešto konkretnije kaže. Mječislav takođe nije htio da reskira.

Miroslav je osećao da ga je sudbina prevarila. Po-našao se kao da su mu svi zbog toga krivi. Nikad se nije držao obećanja ako bi se ticala lepšeg pola. Na početku poznavstva govorio je dosta o prijateljstvu, pokazivao je interesovanje i zanos. Činilo se da je ozbiljno angažovan. Izbegavao je ipak konkretnije odluke i velike reči a potom je jednostavno nestajao.

Ne, nije bio prevarant ni namamljivač. Nije pozajmljivao novac niti primao poklone. Jednostavno je bio ljubav prema sebi kod devojaka ili žena. Počinjao je uvek od poziva na čaj sa imbirom, i nikad se nije držao obećanja, ali zato bi sam rado dolazio na

čaj kada je pozivan i zurio bi svojim proučenim, zamagljenim pogledom.

Potom je dozvoljavao svojoj izabranici da sređuje svoje važne stvari, a nakon toga bi oputovao (ili bi lagao da putuje) i o njemu se ništa nije znalo. Na posletku govorio bi, i bio je ubedjen, da je učinio sve za takvu ili onaku nevestu. Nadao se zahvalnosti. Ali sa tim je bivalo različito. Poneke, prevarene očekivanjem, bile su opijene ne zahvalnošću nego željom za osvetom. Naročito ga je jedna pratila neprestano i pokušavala da opominje naredne žrtve opčinjene Miroslavovim šarmom.

Sve devojke ili žene bile su pretežno istog karaktera – usamljene, nezavisne finasijski, bez porodice i nisu ni pušile ni pile. Mirek bi svoje izabranice posećivao pretežno uveče, bez prethodne najave. Sam ih nije nigde pozivao. Izbegavao je poznanstvo sa njihovim rođacima i poznanicima. Tako mu je više odgovaralo. Govorio je da je kao vihor – slobodan i nezavisan, i može da dođe u svakom časku.

Niko nije znao da li je bio sposoban za bilo kakva osećanja. Postoji mogućnost da su ga privlačila oba pola i zbog toga se ponašao čudno i iracionalno.

To nije znao ni njegov brat Mječislav.

....

Pre pola godine Miroslav je u prolazu posetio Mjetekovu porodicu. To mu je bila navika. Ali sada je bio drukčiji nego obično. Stisnut uza zid, ionako dosta labav, saopštio je da je upoznao neobičnu ženu – Klaudiju. Njegova veza sa njom trajala je već nekoliko meseci. To je najavljuvalo uspešnu budućnost. Ipak je i dalje nočio kod brata. Uveče se igrao sa Zuzjom koja ga je prozvala Kraljem Bobica. Ne

zna se da li u čast junaka iz knjige „Na bobice“ ili zbog peciva sa bobicama koje joj je ponekad donosio. Miroslav je buljio u Zuzju sjajnim očima u kojima kao da se probudio očinski instinkt. Zašto ne ide kod Klaudije – razmišljao je Mječislav neznajući da li njegov brat ne ume ili ne želi da spava kod Klaudije. Možda je čekao da mu to sama ponudi.

Mječislav je slučajno upoznao Klaudiju na pret-hodnom radnom mestu. Imao je o njoj dobro miš-ljenje i smatrao je da njegov brat ima veliku sreću koju čak nije ni zaslužio.

Klaudija je bila usamljena, željna ljubavi i vidno zaljubljena u Miroslava. To zaljubljivanje bilo je apsurdno gledajući s logične tačke – ali ljubav zna da bude slepa.

Pored svega toga Klaudija je imala svoj stan, bila je finansijski nezavisna i slobodna. Kao slikarka nije obraćala pažnju na to ko šta može da pomisli, njene odluke nisu zavisile od ocene komšija ili poznanika. Mogla bi u svakom trenutku, kad bi samo htela, da sklopi brak i podrži voljenog. Mječislav se prestao brinuti za svoga brata.

Neko vreme se nisu videli. Bio je ubedjen da Miro-slav stanuje kod Klaudije. Možda su se venčali?

....

Pre božićnih praznika Mječislav je sreo Klaudiju u prodavnici. Bila je bolesna i vrlo nervozna. Nije zna-la kako da sakrije svoj nemir. Upitala ga je nepos-redno – kad je zadnji put bio u kontaktu sa Miroslav-vom. Ona ga nije videla već tri meseca. Prestao je da dolazi i nije davao znake života niti je primao tele-fonske pozive.

*– Krajem septembra rekao je da putuje samo na tri dana, ali već je druga polovina decembra – žalila se očima punih suza.*

*– Sve vreme sam ga čekala – dodala je. – Možda mu se desilo nešto loše? Saznaj, proveri – ti si mu brat, imaš pravo da se interesuješ, a ne ja... – prekinula je monolog i gledala je u Mječislava s nadom u očima.*

Mječislav se osetio slabo. Klaudija mu je bila draga i poštovao je. Bio bi sretan, a čak i počašćen kad bi mu bila snajka. Ali – nije mogao ništa?

*Koji magarac je taj moj brat kojii nije hteo da se veže sa tako dobrom ženskom... Možda nije sve izgubljeno, šta da joj kažem – mislio je grozničavo.*

*Kad se pojavi popričaču malo ozbiljnije s njim. Pokušaću da ga malo ispitam – nešto da saznam – obećao je. Njegovo iracionalno ponašanje uvek je teško logički objasniti – dodao je.*

Oprostili su se.

*– I šta da radim? – bio je zabrinut. Ništa ne mogu. Miroslav se opet prestrašio i dao je nogu tako finoj ženi. Za njega više nema spasa. Šteta. A možda će Amelija nešto izmisliti i savetovati. Bila bi joj draga takva jetrva. Mogle bi se sprijateljiti, spremati zajedno porodična slavlja. Zuzica bi imala novu strinu. Klaudija nema decu i mogla bi iskreno da zavoli tako prelepo dete. Nije isključeno da Zuzja neće imati bratića. Amelija još nije otišla kod lekara, ali sve se svodilo na to. Mječislav je maštao...*

...

*Kupio je sve što treba i vratio se kući. – Sigurno ne pretpostavljaš koga sam sreo – viknuo je sa praga ženi.*

– *A sa bratom ne želiš da se pozdraviš?* – čuo je glas Miroslava, koji je sedeо za stolom i jeo sa appetitom supu od pardajza s pirinčem. Na njegovim koljenima skakala je Zuzica. U ruci je držala svoju omiljenu knjigu. Htela je da se veliki stric divi zajedno sa njom ilustracijama u boji.

Mječislav je izgubio volju za razgovor. U redu, Sinjor – rekao je samo to i seo kraj televizora okrenut ledima bratu.

*To nije Sinjor, ne Sinjor! – to je moј voljenii i velikii kralj bobica! Samo da izrecitujem pesmicu, pesmicuuu* – čuo je nasmejan glasić svoje čerkice.

I zaista Zuzica je počela recitovati:

*„(...) Kralj Bobica među borovima  
Kao na vlastitim dvorovima  
Šumska mahovina mu je lijepa postelja  
Od vlage i drozdova mu je domovina (...)“*

I tu je nastala pauza jer je stric od bobica morao da zagrli svoju malu nećakinju.

– *Neka makar Zuzja ima zadovoljstvo, jer ona toliko voli toga magarca* – pomislio je Mječislav. Pogledao je preko ramena čerkicu i nasmejao se.

PR

DIOGEN pro kultura  
<http://www.diogenpro.com>